

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XLII. -- Izdan in razposlan dne 1. septembra 1883.

138.

Ukaz ministerstev za finance in trgovino od 31. julija 1883,

o tem, kakemu colu je podvrženo žito za klajo voznim in tovrnim živalim, ki jih popotni ljudje s seboj jemljó.

V oziru na dvojbo dotično, za katero se je zvedelo, izjavlja se sporazumno z udeleženiimi kralj. ogerskimi ministerstvi, da je žito, ki ga popotniki, vozniki itd. vvažajo v avstro-ogersko colno okolijo, in katero je namenjeno za klajo s seboj vzetim vprežnim in tovornim živalim, v zmislu in po meri določil v členu IX, točki 1 postave colno tarifo od 25. maja 1882 vvažajoče odpravljati kot vvoznine prosto.

Dunajewski s. r.

Pino s. r.

139.

Razglas finančnega ministerstva od 13. avgusta 1883,

da je kralj. ogerski véliki colniji v Kološu dana oblast zacolovati denaturirano laško olje.

Po glasu priobčila kralj. ogerskega finančnega ministerstva dala se je kralj. ogerski veliki colniji v Kološvaru oblast, prejemati col za denaturirano laško olje (T. št. 72, opomnja).

Dunajewski s. r.

140.**Ukaz ministerstev za notranje reči, finance in trgovino od 18. avgusta 1883,**

o postopku v slučajih §^{fa} 13 postave od 23. junija 1881 (Drž. zak. št. 62), zastran trgovine z žganimi opojnimi pijačami in pa točenja in na malo prodajanja istih.

V zvršbo določil §^{fa} 13 postave od 23. junija 1881 ukazuje se, da je tedaj, kadar se med obrtovnim in finančnim oblastvom o vprašanji, je li pri obrtih navedenih v §. 5 in §. 11, IV te postave točenje ali trgovanje glavni ali pa samo mimogredni posel, ne doseže sporazumna razloka, razpravo s posledkom, ki ga je izpraševanje in ovedovanje imelo, treba polagati pred obrtovno oblastvo višje stopinje, da ono ukrene sporazumno s pristojnim finančnim oblastvom.

Ta ukaz pride v moč tisti dan, katerega bode razglašen.

Taaffe s. r.**Pino** s. r.**Dunajewski** s. r.**141.****Ukaz ministerstev za notranje reči, pravosodje, poljedelstvo in trgovino od 18. avgusta 1883,**

s katerim se določila dne 12. aprila 1880 (Drž. zak. št. 38) izdanega zvršitvenega ukaza k §^{fu} 9 postave od 29. februvarja 1880 (Drž. zak. št. 37) izpreminjajo v tem, kar se tiče vžiganih označenil goveje živine.

Ker v zvršitvenem ukazu k §^{fu} 9 postave od 29. februvarja 1880 (Drž. zak. št. 37), propisani način, kako vžigati znamenja, o djanskem zvrševanji daje povod k mnogoterim pritožbam, izpreminjajo se s tem — da bi se rečene pritožbe kolikor je moči ubranile — štiri poslednji odstavki zvršitvenega ukaza k §^{fu} 9 v misel vzete postave ter stopajo na njihovo mesto naslednja določila:

Vžigano znamenje naj se izražuje z dvema arabskima številoma, ki stojita v podobi drobca (ulomka).

Nad lomko (črto) stoječe število naznanja politični okraj ter je za tega delj treba politične okraje, ki leže poleg meje, oznamenjati s tekočimi zapored številkami.

Število pod lomko naznanja pregledni okraj ter nuj tudi pregledni okrají vsacega političnega okraja dobo do zapored tekoče številke.

Znamenje je vžigati na levem rogu živali in, ko bi levega ne bilo, na desnem rogu.

Ako žival nima nobenega roga ali če sta rogova še premalo razvita, naj se znamenje vžgè na levi strani vratu pod krajem grebena.

Na tistih delih života, ki so določeni za vžig tega znamenja, ne smejo se nameščati nobena druga znamenja za kak zaseben (privaten) namen.

Teleta je po tem, ko prestopijo četrti mesec svoje dobe, vpisovati v živinski kataster pristavlja je njihova vnanja karakteristična znamenja in ob enem naj se jim vžiga tudi znamenje.

Z ozirom na čas, ki ga bode treba za napravo novih žigov, bode se dan, o katerem obvelja le-ta ukaz, sè strani c. kr. mestodržstva v Levovu in c. kr. deželne vlade v Črnovicah za dotični deželi z oglasniki deželnih zakonov in ukazov ustanovil.

Taaffe s. r.   **Falkenhayn** s. r.   **Pražák** s. r.   **Pino** s. r.

142.

Ukaz ministerstva za pravosodje od 23. avgusta 1883,

da se ustanovi tretje mestno-delegvano okranje sodišče za grajansko (civilno) sodstvo v Pragi.

Na temelji Najvišje odloke od 21. avgusta 1883 postavlja se s spremeno odstavka VIII ministerskega ukaza od 9. oktobra 1854 (Drž. zak. št. 274) tretje mestno-delegvano okrajno sodišče za grajansko sodstvo v Pragi po Novem mestu in po mestu Višegradu.

To sodišče naj začne uradovati 1. dne januarja 1884 ter se počeni od te dobe pristojnost mestno-delegovanega okrajnega sodišča, katero zdaj obstoji za Staro mesto, Jožefov, Novo mesto in mesto Višegrad, gledé grajanske sodne oblasti stesnjuje na staro mesto in Jožefov.

Pražák s. r.

143.

Ukaz ministerstva za trgovino od 1. septembra 1883,

s katerim se dajó propisi gledé varnosti za pomorske ladje, vozeče ljudi.

Člen 1.

Vsako ladjo, katera vozi ljudi, ogleda, predno odrine, v to postavljeno oblastvo zarad tega, da poizvé, če rečena ladja ima na sebi tiste stvari, katere so za varno vežnjo in za primerno pospravo in ohrano ljudi neogibno potrebne, in ogleda jo kolikorkrat se to imenovanemu oblastvu za dobro vzvidi. Ladje, ki vozijo popotne ljudi, morajo kakor vsaka druga ladja biti trdne za pomorsko vožnjo, vododržne in opravljene z vsem, kar je potrebno za varno vožnjo.

Ogledovanje
ladj.

Člen 2.

Sosebno morajo takšne ladje imeti najmanj po

1	ladjico, kadar čista nosilnost lajde iznaša pod 100 bečev po knjigi			
2	ladjici, " " " " " 100 in pod 200 bečev po knjigi			
3	ladjice, " " " " " 200 " " 400 " " "			
4	" " " " " 400 " " 700 " " "			
5	ladjic, " " " " " 700 " " 1.000 " " "			
6	" " " " " 1.000 " " 1.500 " " "			
7	" " " " " 1.500 ali več.			

Privezane
ladjice.

Ladjice take morajo biti trdnega dela, visoke in primerno široke, da bodo odporljive morju in nosilne. Ne smejo propuščati vode ter morajo na njih med vožnjo vsegdar biti vesla in krmilo; tudi jih je tako pritrjati k ladji, da bode moči v sili precej odvezati jih.

Največja teh ladjic mora vrhi tega imeti jadra.

Pri ladjah držečih po 700 bečev (ton) ali več mora ena pridanih ladjic biti rešilna ladjica (lifeboat), namreč nepotopna, z vsem potrebnim orodjem opravljena ladjica.

Sploh naj se velikost ladjic ravná po nosilnosti ladje, h kateri so privezane, in največem številu ljudi kolikor jih ladja sme voziti.

Zerjavi dotični morajo biti dovolj močni, da vzmorejo z ljudmi napolnjene ladjice nositi.

Člen 3.

Ladje, katerih se tiče pričujoči ukaz, morajo dalje imevati najmanj po en krmilni kompas in en *logg*, dobre morjevide (plovske mape) v oziru na morja in obrežja, po katerih, odnosno med katerimi se vozijo, in pa dotične najnovejše popisnike majakov, najmanj po tri plavne pasove za vsako ladji pripeto ladjico in najmanj po štiri rešilne boje (lifebuoys), katere naj bodo vsak čas pripravljene na palubi za silo.

Rešilne boje moraje biti tako napravljene, da se ne potopé nego da lahko 24 ur nosijo težo masivnega železa od najmanj 15 kilogramov.

Člen 4.

Ladje, katere prestopajo meje malega obrežnega plovstva, morajo poleg tega še imeti: najmanj še drugi krmilni kompas; en klinast kompas; eno odsevalo (refleksijsko orodje), en tlakomer in toplomer; navtične skrižali ali tablice za plovstvene račune in navtične efemeride; en primerek mednarodnega zakonika za dajanje znamenj ali signalov in najmanj po eno od vsacega dotičnih znamenj;

eno dobro brizgalnico, katero je držati tako, da jo je mogoče o vsaki priliki in brez zamude časa rabiti.

Ladje daljne vožnje morajo imeti vsaj po en kronometer.

Člen 5.

Popotni ljudje se ne smejo devati na več nego dve palubi, namreč na prvo palubo in na palubo, katera je neposrednje pod to (medpalubje).

Člen 6.

V oziru na število popotnih, kolikor jih sme ena ladja voziti, veljajo naslednja določila:

Tako na ladjah parnicah kakor tudi jadrenicah mora vsak popotni človek, kateremu je ostati na palubi, v svoje razpolaganje imeti najmanj 0.84 □ metra (9 angleških kvadratnih čevljev) površine, ki je prosta vsake ovire ali zapreke, ter mora prostor, katerega ta človek zavzema, s šatorom ali kako drugače biti zavarovan takó, da bodo ljudje kar najmanj mogoče od vremena trpeli.

Vsak človek, katerega namestijo na medpalubji, mora na njem na svoje razpolaganje imeti površino od najmanj 1.11 □ metra (12 angleških kvadratnih čevljev) in najmanj 2.038 kubična metra (72 angleških kubičnih čevljev) pro-

Krmilni kompas, *logg*, plovska mapa, plavni pasi in rešilne boje.

Kompasi odsevala, barometri, termometri, navtične table, kodeks signalov in brizgalnica itd. za ladje, katere prestopajo meje malega obrežnega plovstva.

Kam se smejo popotni ljudje nameščati.

Število popotnikov.

stora, če je ladja jadrenica, a površino od najmanj 0·84 □ metra (9 angleških kvadratnih čevljev) in najmanj 1·528 kubični meter (54 angleških kubičnih čevljev) prostora, če je ladja parnica ali pa jadrenica s pripomočno mašino.

Dalje mora za vsakega na medpalubje djanega popotnika biti na palubi najmanj 0·37 □ metra (4 angleške čevlje) površine prihranjeno in to nezavisno od površja določenega popotnikom, kateri ostanejo na palubi.

Člen 7.

Na ladjah, katere vozijo ljudi, mora biti poskrbljeno za to, da imajo prostori, ki jih zavzemajo popotni ljudje, dovolj svetlobe in čistega zraka.

Površina lukenj, skozi katere dohaja svetloba in zrak, mora imeti najmanj po 0·3 □ metra (3 angleške kvadratne čevlje) za vsakih 10 □ metrov površja tiste prostorine, kamer so nameščeni popotni ljudje.

Če je na medpalubji čez 100 popotnih, mora isto biti opravljeno z vetrovnimi mehovi, ki naj bodo največ po 10 metrov na razno (vsak sebi), ali pa s primernimi priredi (aparati) za prevetrovanje.

Popotniki morajo vsak čas imeti prost dostop k odprtina, skozi katere v njihov prostor prihaja svetloba in sapa, in te odprtine je treba prevideti z brnili zoper mokroto in dež.

Člen 8.

Dalje mora na vsaki izmed omenjenih ladij biti:

- a) En zdravnik,
  1. če se ima previdoma ladja jadrenica voziti čez 80 dni in parnica čez 40 dni, in če je čez 50 popotnih ljudi na njej,
  2. vsakakor tedaj, kadar je na ladji čez 300 ljudi z oficirji in moštvo ladje vred.
- b) Razmerno večja zaloga zdravil, nego je zapovedana za moštvo ladje, — katero zalogo določa zdravnik, kadar je kateri na ladji, — in sosebno dovoljna količina razkužil za zahode ali stranišča.
- c) Odločen prostor pod palubo, kateri se o potrebi za bolnike rabi.
- d) Razven zahodov, ki so namenjeni za ljudi ladje same, mora se napraviti po en zahod za vsakih 50 na ladjo vzprijetih popotnikov ter bodi še rečeno, da morajo zahodi za ženske in za otroke biti ločeni od zahodov za moške.

Člen 9.

Vsaka ladja, katera vozi popotne ljudi, mora imeti toliko zdravega živeža, kolikor ga utegne biti zadosti z ozirom na previdoma določen čas vožnje, za take popotnike, kateri ne bi bili rekli, da hočejo sami za se skrbeti, in pa tudi dovoljno pitne vode, toliko, da bode moči najmanj po 4·5 litre vsak dan vsakemu popotniku brez razločka podati.

Člen 10.

Na ladje, katere vozijo popotne ljudi, smejo se kože, kosti, cunje, galica (vitriol), spirit, vžigalice, kameno olje in kopano oglje samo v posebna za to namenjena, od prostorov, ki jih popotniki rabijo, strogo ločena hranišča nakladati.

Isto velja za žive živali, vendar se smejo take živali voziti tudi na palubi, če jih je moči na-njo namestiti tako, da ne bode nadlegovale popotnih in da ne zavzamejo nič prostora, kateri je namenjen le-tem.

Svetloba in
promaha ali
ventilacija.

Zdravnik, leki,
izba za bol-
nike, zahodi.

Opreznosti
gledé naklada.

Smodnik (strelni prah) in zapalne ali netilne tvarine (modri ogenj, rakete it.) v množini potrebo ladje presežajoči, dinamit in druge razletljive (razpočne) stvari celo ne smejo se voziti.

Kolikor smodnika in netil ladja sama potrebuje, treba je prav shraniti.

Člen 11.

Za vsako avstrijsko ladjo, katera vozi popotne ljudi, določi dotično pristansko oblastvo z merjenjem, koliko ljudi sme po propisih obseženih v pričujočem ukazu ista voziti, ter se to število vpiše v posebni potrdnici, katera se ladji izdá, in poleg tega tudi v knjižni iskaznici ladje na strani za „Druge opomnje“ določeni.

Člen 12.

Za ladje, katere med mejami male obrežne vožnje poti podimljejo, in za ladje, katere sicer zunaj teh mej, vendar tako vozijo, da za vožnjo od pristanišča, do pristanišča, kolikor je moči prevedeti, manj nego 48 ur potrebujejo, veljajo izmed zgornjih določil samo propisi, obseženi v členih 1, 2, 3, 7, 9, 10, in 11, ter bodi število popotnikov, ki jih smejo take ladje na palubi imeti, tolikšno, da pride po 0.45 □ metra (4.8 angleških kvadratnih čevljev) prostega prostora od palube za vsako osebo.

Za ladje, ki so samo in edino za to najete na račun kake vlade, da vozijo vojaška krdela in vojno tvarino, veljajo izmed zgornjih deločil samo propisi, stoječi v členih 1, 2, 3, 4 in 7.

Člen 13.

Nadzor o tem, da se bodo določila v pričujočem ukazu obsežena izpolnjevala, izročen je pristanskim in pomorsko-zdravstvenim uradom, tako za avstrijske kakor tudi tuje ladje, katere iz avstrijskega pristanišča s popotniki odhajajo, in pa c. in kr. avstro-ogerskim konzulskim uradom za avstrijske ladje, katere odhajajo s popotniki iz vnanjega pristanišča.

Kjer koli in kadar koli bi se tem določilom popolnem ne ustrezalo, naj imenovani uradi kapetana dotične ladje opomnijo, držati se jih.

Člen 14.

Ako bode kapetan kake ladje opomnjen (člen 13), da naj dela po določilih obseženih v pričujočem ukazu, a on tega opomina ne posluša, da si bi mu bilo mogoče to storiti, pokaznijo ga pristanski in pomorsko-zdravstveni uradi, odnosno c. in kr. konzulski uradi, z globo do sto goldinarjev, katera teče v podporni zalog pomorstva.

Globe, katere ni moči poterjati od obsojencev, treba je izpremeniti v zapor. V takem slučaju sme se izreči enodnevni zapor za globo od enega do desetih goldinarjev, vendar se nikdar ne sme kdo na več nego petnajst dni zapreti.

Zoper rzsodilo, katero je kak pristansk in pomorsko-zdravstven urad ali kak c. in kr. konzulski urad izrekel, moči se je v 15 dneh vzklicati na pomorsko oblastvo.

Ako to oblastvo potrdi, kar je bilo na prvi stopinji razsojeno, če tudi pri tem kazneni zniža, ni se več moči nikamer pritožiti ali vzklicati.

Koliko popotnih sme ladja voziti, določa se z meritvijo ter se zabeleži v knjižni iskaznici.

Izimki.

Oblastva, katerih delo je paziti, da se določila v pričujočem ukazu obsežena izpolnjujejo.

Kazenska določila.

Poleg tega imajo pristanski in pomorsko-zdravstveni uradi in pa c. in kr. konzulski uradi oblast, taki ladji vožnjo zabraniti dotle, dokler se ne zvršijo zahtevane preuredbe (ako je namreč mogoče, to na samem mestu storiti), katere je vendar treba ladjarju o pravem času naročiti.

Člen 15.

Ta ukaz pride v moč šest mesecev po tistem dnevi, katerega se razglasí.

Počeni od dne, katerega ta ukaz obveljá, izgubé svojo moč vsi dozdanji propisi, v kolikor se tičejo takih stvari, katere le-ta ukaz uravnjuje.

Pino s. r.

144.

Ukaz ministerstev za trgovino in poljedelstvo od 1. septembra 1883,

o pažnji na izpolnjevanje nekih propisov za obrežno ali primorsko ribarstvo.

Da se odpravijo neke dvojbe in neenakosti v zvrševanju nekaterih propisov iz reda za pomorski ribji lov od 6. maja 1835 in pozneje v dopolnilo dodanih propisov, ukazuje se z le-tem:

§. 1.

Občinam ni dopuščeno v zakup (štant) dajati ribarsko (ribiško) pravico z ozirom na določilo §^{fa} 1 reda za pomorski ribji lov, po katerem je samo in edino primorcem pridržano loviti ribe znotraj ene morske milje.

Izimek je dopuščen samo tedaj, kadar stanovalci kake občine sami rib ne lové. V tem slučaju prosto je občini, ribji lov kaki drugi domači primorski občini za njene stanovalce v zakup dati, ali pa posamičnim stanovalcem kake druge domače primorske občine pripuščati, da vršijo ribarstvo; v tem poslednjem slučaju sme dotična občina pobirati primerno odredbino ali takso.

Ribji lov sme se v zakup dajati samo z odobrenjem nadstoječega političnega oblastva, katero naj postopa sporazumno s pomorskim oblastvom.

§. 2.

Pridržek ribjega lova znotraj ene morske milje na korist primorcem ne brani posamičnim primorcem ali tudi drugim osebam znotraj ene morske milje ustanavljati posebne naprave v zarejo rib, lupinarjev ali gob.

Dovoljenje v to podeljuje dotično politično oblastvo sporazumno s pomorskim oblastvom.

Poskrbe ali naredbe, ki bi jih treba bilo v obrano takšnih naprav, da jih primorci vršeč ribarstvo ne poškodujejo, naj — če podjetniki takó zahtevajo, za vsak slučaj posebej dotično politično oblastvo sporazumno s pomorskim oblastvom postavi ter v dotični primorski občini razglasiti dá.

Oblastva so dolžna dovpraševati občino tako zastran zaprosenega dovoljenja za take naprave, kakor tudi zastran zahtevanih naredeb v obrano.

§. 3.

Z migavico (*Tratta di fondo*) ribe loviti je povsod in vsegdar ostro prepovedano.

Tudi je prepovedano vršiti ribarstvo s kočami (*a cocchia*):

1. celo leto:

- a) poleg vsega obrežja (primorja) na tri kilometre od brega;
- b) razven tega v kanalu (prelivu) Fasanskem, poleg obrežja Brijonskih otokov, v dragi Verutski, v zalivu Medolinskem, od Veruta do erta Bristova, v Raškem kanalu, v Pelještakem kanalu, Mletskem kanalu, veliko Stonskem kanalu, Koločepskem kanalu, Lakromskem kanalu in poleg vsega obrežja od Pelješča, Korčule, Lastova, Lopuda, Koločepa, Dobrovniških česaljev ali grebenov, vmes ležečih manjih otokov in skal in od Dobrovniških grebenov do erta Ostrega; dalje v ožini med otokom Cresom in otokom Zečaškim, v kanalu Osorskem, v kanalu erta Križnega, kanalu Unjskem in ožinah va-nj vtekajočih, v kanalu Sušaškem, kanalu Faražinskem, kanalu Krškem od erta Pečine do Galuna, v kanalu Zlavremena, kanalu Podgorskem, od Ertea do Klišča in erta Veligrada in od erta Kijaca do skale Kantarare, po tem od erta Dode tja v kanal Podplaninov, v kanalu Podplaninskem, kanalu Korsije, Senjski Boki in vseh kanalih med skalami Pervič, Gergur, Goli in Rab, v kanalu Lošinjskem in kanalih med Azinelom, Oriole in otokom Lošinjskem, kanalu Silbskem, kanalu Olibskem, Maonskem, kanalu Novo-Poljanskem, ožini Ljubaški, ožini Privlaški, v vsem Srednjem kanalu in vsemi otoki, kateri ga oklepajo, kanalu Zutkem, kanalu Zaderskem od Skale do v Pašmanski kanal in v kanalih med otoki Premudo, Olibom, Skardo, Istom, Dolgočko loko, Molatom, Zvirincem, in skalami Tramerka, Tun veliki, v vseh kanalih med otoki in skalami, ki leže poleg otoka korunate, kakor tudi v ožini med otokom Kurbavelo in otokom Zirijo, v Pasmanškem otoku do skale Mula, po tem od Kaljara in Čiblina do kanala Zlarinskega, v kanalu Zlarinskem, kanalu Murterskem, Suletskem (Šoltskem), Šibeniškem, Drveniškem ertu, Žirijskem kanalu in vseh kanalih med otoki Kakanom, Kapri in Zmajanom in ondukajšnjimi skalami, v Spletskem kanalu od Suleta do erta Jove, po tem od Sv. Petra na Braču in erta Debelo brdo do kanala Braškega, v kanalu Braškem od erta Debelo brdo do erta ali nosa Ploče in Makarske, v Spletskih vratih v kanalu Trogirskem in Kastelskem, v kanalu Severnem (Hvarskem) od Girse na Braču do Zečeva, kanalu Buskem, Hvarskem, Torkolskem, naposled na ustji Neretvanskega kanala.

2. V času od začetka malega travna (aprila) do konca vinotoka (oktobra) tudi na pet kilometrov po vsem obrežji od Porto Buso do erta Barbarige in od tega do Fasanskega kanala, po tem od nosa Brankorso do skale Veruta, od erta Brista do unstran Porera in od skale Lieviello do Porto Badó; razven poleg vsega obrežja otoka Sušaka in na bregu otoka Cresa od erta Zaglave po Farezini do Glavotoka, naposled po vodovji okoli otokov Pelagruže, Kace in Sv. Jadre.

§. 4.

Ta ukaz pride v moč z dnem razglašanja.